

บทที่ ๑

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โดยสภาพที่แท้จริงของการศึกษานั้น ควรจะได้ตระหนักว่า การศึกษานั้นเป็นกระบวนการทางสังคม (คณะครุศาสตร์ ๒๕๒๖ : ๓๑) ซึ่งมีบทบาทสำคัญสองประการคือ บทบาทในการถ่ายทอดวัฒนธรรม ความรู้ที่มีมาแต่อดีต เพื่ออนุรักษ์สิ่งเหล่านี้ให้คงอยู่ต่อไป หรือสร้างสรรค์ความรู้ใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงความรู้และสังคมเก่าให้ดีขึ้น รวมทั้งชีวิตที่ดำรงด้วยส่วนอีกบทบาทหนึ่งเป็นบทบาทของการพัฒนา ก้าวส่งคนเพื่อรับสนองการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ ๒๕๒๔ : ๒) ฉะนั้นจะเห็นว่าการศึกษจะต้องเป็นไปเพื่อสังคมในแนวทางที่ส่งเสริมและสนับสนุน ให้สมาชิกแต่ละคนรับใช้สังคม ในแนวทางที่เขาค้นคิดที่สุด (มาร์ เจอร์ ไชกส์ ๒๕๒๑ : ๔๔) ระบบการศึกษาเป็นเครื่องมือ เพื่อให้อุดมการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมบรรลุเป้าหมาย อุดมการณ์ทางการศึกษาเป็นเพียงตัวเล็กที่หมุนคล้อยตามเฟือง ตัวใหญ่เหล่านี้ (วิทย์ วิศทเวทย์ ๒๕๒๖ : ๒) กล่าวโดยสรุปก็คือ หากจะทำความกระจ่างชัดในเรื่อง อุดมการณ์ทางการศึกษา หรืออีกนัยหนึ่งคือ เป้าประสงค์ทางการศึกษา จะต้องเข้าใจสภาพของการศึกษาที่แนบแน่นต่อสังคมด้วย โดยมุ่งประเด็นไปที่เป้าหมายสูงสุด (ultimate goal) ของการสร้างสังคม และลักษณะสมาชิกของสังคมตามรูปแบบสังคมที่ตนมอง และพึงปรารถนา (คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ ๒๕๒๔ : ๓)

โดยสภาพของสังคมนั้น เมื่อมนุษย์มาอยู่รวมกัน ย่อมจะต้องมีการตกลงในบทบาทหน้าที่ของมนุษย์ด้วยกัน ตลอดจนสร้างสถาบันต่าง ๆ ขึ้นในสังคม ได้แก่ สถาบันการเมือง การปกครอง สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว เป็นต้น เพื่อให้สถาบันต่าง ๆ ได้มีหน้าที่จรรโลงสังคมให้คงอยู่ได้ เจตน์เจานของการรวมกันเป็นสังคม ก็เพื่อที่จะให้คนในสังคมมีความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป (ไกรยุทธ วีระคยาคินันท์ ๒๕๒๒ : ๑๔-๑๕) อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของสังคม ซึ่งอาจจะเรียกได้ว่าเป็นอุดมการณ์ของสังคม โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ๓ ประการ ดังที่ ชัยอนันต์ สมุทวณิช (๒๕๒๓ : ๑๐) เสนอไว้คือ

๑. เพื่อธำรงรักษาระบบและสถานภาพเดิมของสังคมไว้
 ๒. เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในตัวระบบ และการจัดระเบียบสังคม เศรษฐกิจ การเมือง
 ๓. เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งสภาพการณ์ใหม่อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลง เช่นว่านั้น
- จะเห็นได้ว่า บทบาทของอุดมการณ์ทางสังคมนั้นมีลักษณะสอดคล้องไปในทำนองเดียวกันกับ

บทบาทของการศึกษา คือ

๑. การอนุรักษ์ หรือธำรงรักษา ระบบและสถานภาพเดิมของสังคมไว้
๒. การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบต่าง ๆ ในสังคมเท่าที่ตัดสิน

นอกจากนั้น บทบาทของการศึกษายังได้เน้นย้ำ ในเรื่องการพัฒนาคนในสังคม เพื่อรับสนอง การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในสังคมซึ่งสอดคล้องกับบทบาทของอุดมการณ์ทางสังคมในอันที่จะธำรงรักษา สภาพการณ์ใหม่อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงในสังคมด้วย โดยเหตุผลดังกล่าวการทำความเข้าใจ อุดมการณ์ทางสังคมจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาควบคู่กันไปกับอุดมการณ์หรือเป้าประสงค์ทางการศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันหนึ่งในสังคมไปพร้อมกันด้วย เพื่อที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์ทางการ ศึกษา กับอุดมการณ์ทางสังคม ซึ่งจะแสดงให้เห็นด้วยว่าสภาพที่สังคมพึงปรารถนานั้น มีอิทธิพลต่อเป้า ประสงค์ทางการศึกษาในลักษณะความเชื่อ ที่พึงปรารถนาทางการศึกษาในสังคมอย่างไร

เป็นที่ทราบกันดีโดยทั่วไปในปัจจุบันว่า การศึกษานั้นอาจแบ่งลักษณะการจัดออกเป็น ๓ ประเภทคือ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษาแบบธรรมดาลัยและการศึกษานอกระบบ โรงเรียน การทำความเข้าใจการศึกษาทั้งหมดอาจจะกระทำได้ ไม่ครอบคลุมและมีการศึกษาริวิจัย ทางการศึกษาในระบบโรงเรียนอยู่เป็นอันมากแล้ว ควรจะได้มีการศึกษาริวิจัย ทางด้านการศึกษา ประเภทอื่น ๆ ที่แตกต่างไปจากการศึกษา ในระบบโรงเรียนบ้าง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น แม้จะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาก็ตาม แต่ก็ถูกมองเพียงในฐานะซึ่งเป็น แนวความคิดอันที่นำมาทบทวนมิติใหม่ในเรื่องการศึกษา โดยพยายามลดการอิงอาศัยโรงเรียนตลอดไป เป็นการแสวงหาริถีทางและศักยภาพที่จะช่วยทำให้เกิดการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมืองและ ในทางสังคม และเป็นความพยายามที่จะนำเอาการศึกษานอกระบบโรงเรียนมาใช้เป็นยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนา(เกียรติชัย พงษ์พานิช ๒๕๒๑ : ๒๐) ซึ่งแท้ที่จริงแล้วการศึกษานอกระบบโรงเรียน

มีความแตกต่างไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียน โดยมีวิธีการให้การศึกษาที่ต่างไปจากวิธีที่ทุก ๆ สังคมเคยใช้มา (ปทุม นิคมานนท์ ๒๕๒๒ : ๔) นอกจากนี้การศึกษานอกระบบโรงเรียนยังเป็น เรื่องที่กว้าง และมีส่วนสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ของสังคม (อุ้นตา นพคุณ ๒๕๒๗ : ๑๑-๑๒) ฉะนั้นการพิจารณาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อาจจะพิจารณาได้ตามแนวทางการพิจารณาปัญหา การศึกษาของ ริทซ์ วิตทเวทย์ (๒๕๒๖ : ๑) ๒ ประเด็นหลักคือ ปัญหาเทคนิคและปัญหาอุดมการ

ปัญหาเทคนิค เป็นปัญหาเชิงปฏิบัติการ หมายความว่า เมื่อมีจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้แล้ว จะมีวิธีการในการดำเนินงาน การปฏิบัติ การจัดการอย่างไรจึงจะสามารถบรรลุผลตามที่ได้ตั้ง จุดมุ่งหมายไว้

ปัญหาอุดมการ มุ่งประเด็นไปที่จุดมุ่งหมาย หรือ เป้าประสงค์ ว่าได้คาดหวังหรือปรารถนา ให้กิจกรรมที่จะกระทำนั้นเป็นอย่างไร

แม้ว่า ประเด็นหลัก ๒ ประเด็นนี้จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับกันจนบางครั้งไม่อาจแยกได้อย่าง เด็ดขาดในบางกรณีก็ตาม แต่ก็ควรจะแยกให้ชัดเจนเด่นชัด เพื่อที่จะศึกษา ทำความเข้าใจอย่าง กระจ่างชัด เป็นเรื่อง ๆ ไป และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อที่จะทำความเข้าใจปัญหาอุดมการทาง การศึกษาก็ควรจะมองให้ชัดในประเด็นของเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษา นอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่จะศึกษาในการวิจัยนี้

การศึกษาเป้าประสงค์ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน จึงเป็นการศึกษาเพื่อดูว่า สังคมโดยเฉพาะสังคมไทย มุ่งหวังให้การศึกษานอกระบบโรงเรียน มีบทบาทต่อสังคมอย่างไร และสังคมต้องการให้ผู้รับบริการทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนในปัจจุบันมีลักษณะที่พึงประสงค์ ใด ๆ โดยใช่วิธีการศึกษาริวิจัยเอกสาร (Documentary research) ซึ่งมุ่งเน้นวิเคราะห์ สารในเอกสารร่วมสมัย เพื่อให้ทราบความเป็นไปเปิดเผยแนวคิดในเนื้อหาที่ศึกษาเพื่อให้ได้ แนวทางใหม่ หรือคำตอบในทัศนะใหม่ที่เหมาะสมชัดเจน และเป็นไปได้

ผู้วิจัยเชื่อว่า การวิจัยเอกสารทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน เรื่องเป้าประสงค์ ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนของไทย จะเป็นประโยชน์ในการชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของ อุดมการทางสังคมกับเป้าประสงค์ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ต่อการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของไทยในปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งนับ เป็นการสร้างทัศนคติทาง
ปรัชญาการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การพิจารณาเป้าประสงค์ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนของไทยในปัจจุบันของการ
วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาในเรื่อง

๑. เป้าประสงค์ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศไทยว่า สังคมมีความ
คาดหวังให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีบทบาทอย่างไรในการสร้างสังคมไทยปัจจุบัน
๒. เป้าประสงค์ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศไทยว่า สังคมคาดหวังให้
บุคคลที่รับบริการทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนของไทย ปัจจุบันมีลักษณะที่พึง
ประสงค์อย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะเป้าประสงค์ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนของไทย
ในปัจจุบันจากเอกสารร่วมสมัยที่ตีพิมพ์ในช่วง พ.ศ. ๒๕๒๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๔
ในส่วนที่สัมพันธ์กับอุดมการทางสังคมของไทย โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ
ปรัชญาการศึกษานอกระบบโรงเรียน สังคมวิทยา เท่าที่มีอยู่ในสถาบันวิทยาการบริการ
ศูนย์เอกสารแห่งประเทศไทย ห้องสมุด คณะครุศาสตร์ ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ; หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ; หอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ ;
ห้องสมุดสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็น เอกสาร
ร่วมสมัยในปัจจุบัน
๒. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาในเรื่องการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในความหมายที่ว่า
" การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมเชิงการศึกษาที่ไม่ได้จัดขึ้นตาม
ขั้นตอนปกติของการศึกษาในระบบโรงเรียน ปกติเป็นกิจกรรมที่อาจดำเนินการโดย

สถาบันต่าง ๆ ในสังคม โดยมีวัตถุประสงค์ที่ตอบสนองความต้องการและความสนใจ
เชิงการศึกษาของผู้เรียน ซึ่งอยู่ในขอบเขตของการให้ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ
และทักษะในการปฏิบัติโดยมิได้รวมถึงการให้การส่งเสริมการสงเคราะห์ในทางวัตถุ
และกายภาพ นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงคำอื่น ๆ ที่มีความหมายทำนองเดียวกัน ได้แก่
การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษานอกระบบ การศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาอ้อม
การศึกษาต่อเนื่องการส่งเสริมการศึกษา และคำว่าส่งเสริมการพัฒนาในส่วน เฉพาะ
ที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะในการปฏิบัติ

๓. การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาจากเอกสารร่วมสมัย ได้แก่ หนังสือ งานวิจัยวิทยานิพนธ์
เอกสารราชการ ระเบียบ คำสั่ง ที่ตีพิมพ์ในช่วง พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๕ ซึ่งมีข้อมูล
ตัวเลข ความคิดที่ล้ำสุดกว่าการตีพิมพ์ในช่วงก่อน ๆ หรือเป็นงานวิจัย วิทยานิพนธ์
เอกสารราชการ ระเบียบคำสั่ง ที่ยังคงมีเนื้อที่ใช้อ้างอิงอยู่ในขณะกำลังดำเนิน
การวิจัย แม้จะตีพิมพ์ก่อนหน้านี้ก็ตาม เป็นเนื้อหาที่ยอมรับกันโดยทั่วไป (เป็นหนังสือ
คลาสสิก) เช่น หนังสือ เรื่องการศึกษาเพื่อชีวิต ; โลกแห่งการศึกษาในปัจจุบัน
และอนาคต ซึ่งบรรจง ชูสกุลชาติ เป็นบรรณาธิการแปล, เอกสารเรื่องความต้องการ
ขั้นพื้นฐานของการเรียน ซึ่งเขียนโดย ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ เป็นต้น

๔. การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะเนื้อหาของหน่วยการวิเคราะห์จำนวน ๔ ประเภท
เนื้อหา คือ

- ประชาธิปไตย
- สังคมวิทยา
- การเมืองการปกครอง
- เศรษฐศาสตร์การศึกษา
- การศึกษาทั่วไป
- การศึกษานอกระบบโรงเรียน
- การพัฒนาสังคมและชุมชน
- จิตวิทยาสังคม

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยนี้มีข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับเอกสาร ได้แก่

๑. เอกสาร หนังสือ งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ ทางปรัชญาด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษานอกระบบโรงเรียนของไทยที่พิมพ์เป็นภาษาต่างประเทศที่ปรากฏอยู่ในแหล่งค้นคว้าจำนวนน้อย และไม่เป็นที่เผยแพร่โดยทั่วไป จึงไม่อาจรวบรวมไว้ได้ทั้งหมด และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเอกสารที่พิมพ์เป็นภาษาต่างประเทศอื่น ๆ นอกจากภาษาอังกฤษ นับเป็นความลำบากในการรวบรวมข้อมูลจึงมิได้เก็บข้อมูลไว้
๒. เอกสารราชการ บางเรื่อง แม้จะเกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษาก็เป็นเอกสารลับที่ห้ามนำออกเผยแพร่ หรือทางราชการไม่ประสงค์ที่จะเผยแพร่ก็ไม่อาจรวบรวมข้อมูลไว้ได้
๓. ปัญหาเรื่องความร่วมมือของเอกสารมิได้หมายความว่า เป็นเอกสารที่พิมพ์ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๔ เท่านั้น แต่ยังรวมถึงเอกสารที่ตีพิมพ์ในปีอื่น ๆ แต่เกี่ยวข้องกับหรือมีอิทธิพลต่อเรื่องที่จะศึกษาในปัจจุบัน นับเป็นเอกสารร่วมสมัย หากแต่พบว่ามีเอกสารบางประเภทที่มีได้ระบุที่พิมพ์ไว้ชัดเจน อาจทำให้การเก็บข้อมูลผิดพลาดได้ ซึ่งหากสำคัญก็จะเก็บข้อมูลไว้

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

ปรัชญาด้านการศึกษา หมายถึง การนำวิธีการทางปรัชญามาประยุกต์ใช้เพื่ออธิบายปัญหาทางการศึกษา โดยศึกษาปัญหาทางการศึกษาในด้านปัญหาเทคนิค หรือปัญหาด้านการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษา และปัญหาอุดมการณ์ทางการศึกษา หรือปัญหาด้านจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อที่จะแสวงหาทัศนะใหม่ ๆ เชิงปรัชญาอันจะเป็นประโยชน์ในการอธิบายลักษณะของการศึกษาและทำความเข้าใจชัดใน เรื่องของการศึกษา ซึ่งเน้นหนักในเรื่องอุดมการณ์ทางการศึกษาเป็นหลัก

การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึงกิจกรรมเชิงการศึกษาที่มิได้จัดขึ้นตามขั้นตอนตามปกติของการศึกษาในระบบปกติ เป็นกิจกรรมที่อาจดำเนินการโดยสถาบันต่าง ๆ ในสังคมโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะตอบสนองความต้องการและความสนใจ เชิงการศึกษาของผู้เรียน ซึ่งอยู่ในขอบเขต

ของการให้ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะในการปฏิบัติโดยมิได้รวมถึง การให้การส่งเสริม การสงเคราะห์ในทางวัตถุและกายภาพ นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงคำอื่น ๆ ที่มีความหมายในทำนองเดียวกัน ได้แก่ การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษานอกระบบ การศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาต่อเนื่อง การศึกษารูปนัย การส่งเสริมการศึกษา และคำว่าส่งเสริม การพัฒนาในส่วน เฉพาะที่ให้ความรู้ ความเข้าใจเจตคติและทักษะในการปฏิบัติ เท่านั้น

โครงสร้างทางสังคม หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ของสังคมในอันที่จะทำให้สังคม ดำรงอยู่ได้ ได้แก่ โครงสร้างทางการเมือง การปกครอง การเศรษฐกิจ การสังคมและวัฒนธรรม การศาสนา การศึกษา การสาธารณสุข และสถาบันครอบครัว นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงคำว่า สถาบันในสังคม ซึ่งมีความหมายเดียวกันด้วย

อุดมการณ์ทางสังคม หมายถึง ความเชื่อร่วมกันของคนในสังคม ที่แสดงให้เห็นสภาพที่เป็น ไปในปัจจุบัน และความปรารถนาที่จะให้คนในสังคมนั้นมีชีวิตที่ดีมีความสุข ตามความมุ่งหมายของการ มาอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมนุษยชาติ

เป้าประสงค์ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง จุดมุ่งหมายของการศึกษานอก ระบบโรงเรียนที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับอุดมการณ์ ทางสังคม ในลักษณะที่การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์สังคมที่พึงปรารถนา และลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลที่ได้รับบริการทางการศึกษาในระบบโรงเรียนในสังคม

สังคม หมายถึง สภาพที่คนมาอยู่ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีกฎ ระเบียบแบบแผน การดำเนินชีวิต เป็นมาตรฐาน ทำนองเดียวกัน และหมายถึง รัฐ ในฐานะสถาบันการเมือง การปกครองของสังคม ซึ่งมีหน้าที่ดูแลความสงบสุข และความเป็นอยู่ของคนในสังคมและได้แสดง ความคาดหวังไว้โดยกฎหมาย แผน นโยบาย ของสถาบันต่าง ๆ ในสังคม

แนวคิดสมมติฐาน หมายถึง ข้อความที่เป็นหลักการ เป็นข้อเท็จจริงชั่วคราวคะเนไว้อย่าง มีเหตุผลหรือสรุปไว้ เป็นการชั่วคราว เพื่อหาหลักฐานข้อเท็จจริงมาทดสอบหรือพิสูจน์ว่าถูกต้องหรือ เชื่อถือได้หรือไว้ด้วยวิธีพิสูจน์ความจริงของ เนื้อหาโดยตรรกวิธีและอนุมานวิธี

มโนทัศน์ หมายถึง ข้อความที่สรุปเป็นใจความสำคัญจากแนวคิดสมมุติฐานอย่าง
สมเหตุสมผลตามการพิสูจน์ความจริงของเนื้อหา แต่ยังมีได้นำไปใช้ประโยชน์

สารสนเทศ หมายถึง มโนทัศน์ที่ได้รับการเรียบเรียงเป็นข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์
ในการอธิบายหรืออ้างอิงและนำไปปฏิบัติได้

นโยบาย หมายถึง ถ้อยคำที่แสดงเจตนารมณ์ของบุคคลหรือหน่วยงานเพื่อกระทำการ
อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งหมายรวมถึงคำว่า เป้าหมาย เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย
ความมุ่งหมายด้วย

คำ หมายถึง คำ ถ้อยคำ วลี ประโยคที่แสดงความหมายโดยนัยอย่างใดอย่างหนึ่ง
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

จากการศึกษารวิจัยจะทำให้เกิดความเข้าใจและความกระจ่างชัดในเรื่องความสัมพันธ์
ระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนกับสังคมโดยจะ เข้าใจในด้าน เป้าประสงค์ของสังคมที่มีต่อ
การศึกษาในระบบโรงเรียน โดยเฉพาะบทบาทในการสร้างสังคมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของบุคคลที่ได้รับการบริการจากการศึกษาในระบบโรงเรียนของไทย อันจะเป็นประโยชน์ในการ
กำหนดทิศทางการดำเนินงานการศึกษาในระบบโรงเรียนของไทย